

עיר חכמה וגם צודקת

השימוש במערכות מקוונות בערים מחייב מציאת איזון בין הזכות לפרטיות לבין האינטרס של העיר להתנהל ביעילות | עו"ד צחי זך

מעבר לבעיית הסייבר שנלווית לשימוש במערכות מקוונות בהיקף כה גדול, ההתפתחות המהירה של העיר החכמה מעלה גם סוגיות משפטיות לא פשוטות.

כך למשל, טכנולוגיות רבות המופעלות בערים החכמות משיגות את המידע הדרוש להן באמצעות מעקב אחר התושבים, שעשוי לכלול איסוף נתונים על התנהגותם בבית, ברחוב וברשת, ואף תמונות וסרטונים שצולמו במצלמות אבטחה הפזורות בעיר. ישנו צורך לערוך איזון בין הזכות לפרטיות של התושב לבין האינטרס של העיר להתנהל ביעילות ולחסוך במשאבים. קל לטעון שאין זכות לפרטיות במרחב הציבורי, אך האם נוכל למשל, להצדיק צילום ומעקב אחרי אנשים במקום בו הם אינם מצפים לכך באופן סביר, לצורך ויסות התנועה, באותה הקלות בה נצדיק זאת למטרות אבטחה? הבעיה חמורה יותר

כמובן כשמדובר באיסוף מידע שאינו מתבצע ברשות הציבור. לדוגמא, איסוף מידע על הרגלי גלישה ברשת של התושבים, או נתונים פרטיים שנאספו במהלך רישום לשירותים שונים.

מעבר להגנה על המידע והפרטיות של התושבים, יש לתת את הדעת גם על רמת האחריות שנדרשת מצד העיר בהענקת השירותים המקוונים לתושבים. מה צריכה להיות רמת האחריות של העיר במקרה שבו ישנה תקלה בסליקה בזמן תשלום קנסות או מיסים לעירייה, אם חשבונו של התושב חוייב שלא לצורך? מי נושא באחריות אם התושב קיבל הודעה ששילם את הקנס, אך בשל בעיה טכנית הקנס לא שולם ואף צבר ריביות? מה הדין אם תושב מסתמך על דוח מוטעה שהוציא ממערכות העירייה ונגרמו לו נזקים בשל כך? האם ניתן להשאיר בידי העיר את קביעת רמת האחריות שהיא נוטלת על עצמה לגבי כל שירות, או שיש

מקום להתייחס לכך במסגרת החוק? ספק רב אם החוקים הקיימים המגנים על הצרכן מתאימים למצב בו גורם, כמו העירייה, מספק שירותים כה רבים ומורכבים למספר כה רב של אנשים.

נראה שהמורכבות המשפטית שנלווית להפיכתה של עיר ל"עיר חכמה", לרבות פוטנציאל הנזק הרב והמספר העצום של התושבים שמושפעים מכך, מצדיקים לבחון את הצורך לעשות התאמות בחקיקה הקיימת (לרבות אולי קביעת עונשים מתאימים לעבריינים) במטרה להפחית את החששות מצד התושבים להשתמש בשירותים שמוצעים להם.

הכותב הינו שותף במחלקת ההיי-טק של משרד עוה"ד יגאל ארנון ושות' ועוסק בין היתר בייצוג חברות אינטרנט ומובייל